

બનામે ખુદા.

જેહરી અંબુરતરી.

ક્રપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

કાઠીયાવાડી નાટક

મંડળી.

આવૃત્તી પહેલી પ્રત ૨૦૦૦.

અમદાવાદ.

મી જૈન પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં શા. જોડાલાલ
દલસુખભાઈએ છાપી.

૪૦ સં ૧૯૦૭

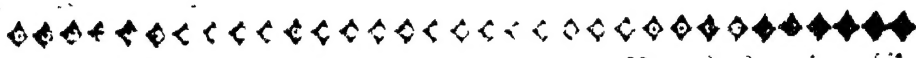
સંવત ૧૯૬૩

કિંમત રૂ. ૦-૨-૦

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
અ. સ. નં. ૧૮૬
૧૯૦૬

૧૮૦૬

આ પુસ્તક સને ૧૮૬૭ ના એન્ટ નં. ૫ મુજબ રજીસ્ટર

કરાયું છે માટે કપાની રજા શિવાય કોઈએ

જાપવું, છપાવવું અગર વ્યવસ્થા નહીં.

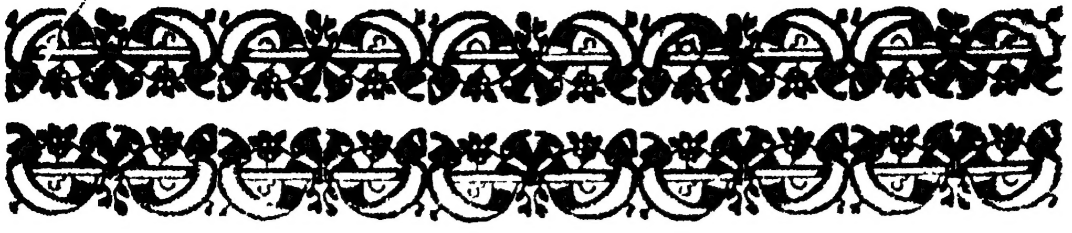
ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાત કોપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૯૦૬ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ઝંદી ઔચુતશી

વિષયકે ૪૬૮ : ૨ : ૪ ૪૬૮

નાટકનો ટુંકસાર.

અંક ૧ લો.

પ્ર. ૧—સ્તુતિ.

અંતર નાટક—(ડબલ સ્ટેજ.)

સમગ્રામ નાદરૂપર બગાટકાર કરે છે. જાંબાજ આવીને માહરને બચાવે છે. અને સમસામને મારે છે. માહરને ઘેર પહોંચાડે છે. અંતર નાટક પુરું થાય છે.

પ્ર. ૨—જાંબાજનું ચાલાકી બરેલું કામ જોઈ નાટક જોવા આવેલા માણસોમાંથી અમીરજનક શકીલની સ્ત્રી જોહરા જાંબાજ ઉદ્ધે કોતવાલપર આશ્રય પડે છે.

પ્ર. ૩—જોહરાના કોતવાલ તરફની પ્રેમલાગણીના વિચારો, ધીરશ્રીની સાથે એ સંબંધે વાતચિત ચિત્તવત આવી શકીલ આવે છે એમ કહે છે. શકીલ આવે છે. જોહરા તેને દરેક વાતમાં તુચ્છકારે છે. શકીલ તેની સાથે પરબુ વામાં શુભ કરી એમ માની પસ્તાય છે. દરમિયાન કોતવાલનું માણસ બોલાવા આવે છે. શકીલ કોતવાલ પાસે જાય છે. પાછળથી જોહરા કવેરીની દુકાને એક પુખરાજની અંબુડી ખરીદવા જાય છે.

૩૫. ૪—ધરની ફિલત અને જાત વચ્ચે ધરક શું ચીજ છે એ માટે વાદવિવાદ થાય છે એટલામાં ફીરાજ આવે છે. ફિલત તેનો પ્યાર માગે છે. ફીરાજ તેને ન મળ્યુકારતાં ચાલી જાય છે.

૩૬. ૫—કોતવાલી. ફળ્લુ આમા અને નથુ નામના ત્રણે તોતડાઓનો ન્યાય શકીલ કોતવાલ પાસે આવે છે અને જોહરાએ પોતાને મારેલાં મેણાંઓ તેને સંભળાવે છે. કોતવાલને જોહરાપર બેમ પડે એ તેથી શકીલને કહે છે કે “ મને એનાં વચનો ખૂન લાગે છે માટે તું મેની સાથે પ્યાર ન મળ ” શકીલ કામને હરકત ન થાય અને પોતે આ સ્ત્રીથી છુટો થાય એમ યુક્તિ રચવા કહે છે. કોતવાલ કબ્જુલ કરે છે.

૩૭. ૬—જવેરીનું ઘર—શકીલના ગુણપર મોહિ પડેલ જવાહરખાનની ઠીકરી સીંખર તેનો પ્યારે શકીલ પોતાનો પ્યાર નીસારી જોહરાને પરણ્યો તે સંભારી વિલાપ કરે છે. જોહરા આવે છે તે નોકરને જવાહરખાનને આપવાની એક ચીઠ્ઠી દે છે. જવાહરખાનને એક પુખરાજની અંગુઠા બનાવવા અને તેમાં એક ઝેરવાળી સુઈ નાંખવા કહે છે જવાહરખાન કબ્જુલ કરે છે. બન્ને કાવતરું રચવા જાય છે. સીંખર જે સધળું સાંભળતી હતી તે શકીલને બચાવવા કોતવાલ ઉપર એક ચીઠ્ઠી લખે છે.

૩૮. ૭—શકીલનું ઘર—જોહરા શકીલને જોહરી અંગુઠી પહેરાવવા ખોટો પ્રેમ બતાવે છે. જોહરી અંગુઠી પહેરાવે છે. શકીલ મૂર્છિત થાય છે. કોતવાલ આવીને શકીલને મરેલો જોઈ અને પોતે મોડો પહોંચ્યો તે માટે અફસોસ કરે છે. ખાનગીમાં સરદારખાંની સાથે એવી મસલત કરે છે કે શકીલની બાથને દરનાવીને લોકો પાછાં ફરે ત્યારે આપણે છુપી રીતે બાથને બકાર કાઢી ઘેર લાવવી.

અંક ૨ જો.

- પ્ર. ૧—હખસ્તાન-સીંબર, શકીલ મુઝા એમ ધારી અશ્વોસ કરે છે. કાતવાલ સરદારખાં તથા હકીમને લખને આવે છે. હકીમ શકીલને તપાસીને તે જીવશે એવો દીલાસા આપે છે. અને તેને જલ્દી ઘેર લઈ જવાનું કહે છે. કાતવાલ ખાનગી રીતે શકીલને ત્રીતાને ઘેર લઈ જાય છે.
- પ્ર. ૨—હકીમનું ઘર-સીંબર આવે છે ને હકીમને પોતે શકીલ માટે પ્રેમ રાખે છે એમ સમજાવે છે, ને શકીલને બચાવવા તથા પોતે કાતવાલથી જાહેર ન થાય એવી તકનીક રચવા કહે છે. હકીમ સીંબરને કમ્પાઉન્ડરનો ટ્રેસ પહેરવી શકીલ પાસે લઈ જાય છે.
- પ્ર. ૩—જોહરા શકીલના મૃત્યુનો જુઠો શોક કરે છે. શ્રીરાજ ધીરજ ન આપે છે. ફિત્તતને કાતવાલને બોલાવવા મોકલે છે. કાતવાલ આવે છે. જોહરા પ્રેમભાગણી બતાવે છે. કાતવાલ પ્રપંચથી કબુલ કરે છે. બન્ને જુઠાં પડે છે. ફિત્તત શ્રીરાજની ગમ્મત.
- પ્ર. ૪—ઝવેરીની દુકાન-કાતવાલ સ્ત્રી વેશે જવાહેરખાનને પ્રેમ બતાવીને અને ફાસલારીને અંગુડીનો પત્તો લઈ જાય છે.
- પ્ર. ૫—પરકાલા શ્રીરાજને સમજાવે છે કે તું મારા બાપ ફિત્તતને પરથુ, બન્ને જથ્થુ પ્રપંચથી એક બીજાને સામસામાં બનાવે છે.
- પ્ર. ૬—જોહરા કાતવાલને પ્રેમ બતાવવા સન્જેલા શુંગારની શ્રીરાજ સાથે વાત કરે છે. કાતવાલ આવે છે. જોહરાની સાથે ખોટો પ્રેમ કરે છે. સરકારી કામનું બહાનું કાઢી ચાલ્યો જાય છે ને અંગુડી ધરમાં નાંખી દે છે. શ્રીરાજને અંગુડી હાથ આવે છે. જોહરા શ્રીરાજ પાસે અંગુડી દેખે છે ને તેને શકીલ નથી મરી ગયો એમ જ્ઞેમ પડે છે તેથી હખસ્તાનમાં શકીલની લાશ જોવા શ્રીરાજને લઈને જાય છે.

પ્ર. ૭—ફિતલે ફીરોજને પકડવા માટે ફીરોજએ પાસે રાખેલ રૂ-
માલને દુપટ્ટો સમજી લઇ લીધો, ફીરોજ ચાલી ગઇ
નળી અફસોસ કરે છે. બાદ કોતવાલ આવે છે ને ધરમાં
બનેલા બનાવની હકીકત ફિતલ પાસેથી નળી લે છે
અને જોહરાને પકડવા માટે કબ્જસ્તાન તરફ જાય છે.

પ્ર. ૮—કબ્જસ્તાન-જોહરા શકીલની કબ્જ ખોદે છે. અંદરથી મડદું
નથી જડતું તેથી અફસોસ કરે છે. કોતવાલ ડાકુ થઇને
તેને પકડે છે. જોહરા તેને લાંચ આપીને છુટી જાય છે.
ફિતલ આ બનાવ જોઇ આશ્ચર્ય પામે છે. કોતવાલ તેને
બેદ સમજાવવા માટે લઇ જાય છે.

અંક ૩ જો.

પ્ર. ૧—સીંબર કમ્પાઉન્ડરના ફ્રેસમાં શકીલ સાથે સ્ત્રીની નિમકહ-
રામી તથા નીમકહલાલી માટે વાદ કરે છે. શકીલને સીં-
બર (કમ્પાઉન્ડર) જેવી સ્ત્રી પર વિશ્વાસ બેસે છે. સીંબર
યુક્તિથી તેનો પ્રેમ શકીલ પાસે કબ્જ કરાવે છે. અને
પોતે કમ્પાઉન્ડરનો ફ્રેસ ઉતારી જાહેર થાય છે. બન્નેનો
પ્રેમપ્રસંગ.

પ્ર. ૨- જવાહરખાનનો લગ્નમંડપ-જવાહરખાન મહેમાનો સાથે
પોતાને પરણવા આવનાર સ્ત્રીની વાટ જોતો બેઠો છે.
ઐટલામાં કોતવાલ સ્ત્રીવેશે તથા સરદારખાં કાળને વેશે
આવે છે અને પરણવાના પ્રપંચથી જવાહરખાનને કેદ
કરીને લઇ જાય છે.

પ્ર. ૩—ફિતલ ફીરોજના ધરકમાં પડેલી મુસીબત માટે વિચાર
કરે છે. ઐટલામાં ફીરોજ આવે છે. ફિતલ તેની પાસે
પ્રેમ માગણી કરે છે. બન્ને વચ્ચે વાતચતમાં મારપીટ થાય
છે. પરકાલા આવે છે. ફીરોજને સમજાવે છે. ફીરોજ તેને
ન ગણ્યકારતાં ચાલી જાય છે. પરકાલા ખીજાય છે. ફીરો-
જને હેરાન કરવા વીચાર કરે છે.

૩૫/૪—એવટે કાલવાલ જવાહેરખાનને કહે છે કે જો: જ્યારે રહેલું હોય તો પહેલાં તો તારી દીકરી સીંબર સહીલને પરજી-વવાનું વચન આપ અને બીજું જોહરાના કેસમાં સાચી પાયાદાર તારી જીભાની છે માટે ખરી હકીકત જાહેર કરજે એમ કહી તેને થોડી ખાનગી વાત સમજાવી જોહરા પાસે મોકલે છે. તથા પોતે પણ ત્યાં જ જાય છે. *

૩૫/૫—જોહરાનો લગ્ન મંડપ-પ્રપંચનો ભેદ ખુલ્લો થાય છે. સહીલ જોહરાને તિરસ્કાર આપીને ઘરમાંથી કાઢે મુકે છે. જવાહેરખાન સીંબરને સહીલ સાથે પરજીવા લે છે. સહીલ ફિલતની નીમકહલાલીપર ખુશ થાય છે ને તેને ખુશ પડે એ ચીજ માગવા કહે છે. ફિલત ફીરોજની માંજણી કરે છે. ફીરોજ ગબરાય છે, સહીલ તથા કાલવાલની મરજીથી ફિલત-ફીરોજના લગ્ન થાય છે. એવટે નાચરંમ સાથે આનંદ.

પાત્રોનાં નામ.

પુરુષ વર્ગ.

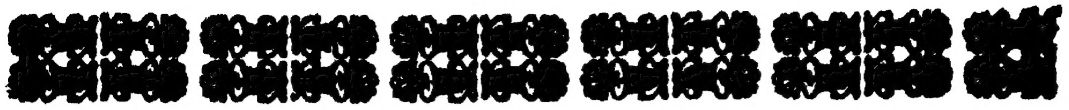
શકીસ—એક અમીરજાદો.
કાતવાસ—શકીસનો જીવજન દોસ્ત.
જવાહરખાન—એક કચેરી.
ફિત્તત—શકીસનો નીમકહલાલ નોકર.
સરદારખાં—કાતવાસનો નોકર.
છદત—ફિત્તતનો બાણેજ.
હકિમ—એક વૈધ.
નરથુ
આગા } તોતડાઓ.
ફજળુ }
મોહનમિત્ર—જવાહરખાનનો નોકર.

સ્ત્રી વર્ગ.

જોહરા—શકીસની સ્ત્રી.
ફીરોજી—જોહરાની દાસી ફિત્તતની સ્ત્રી.
પરકાશા—ફિત્તતની બહેન.
મીંબર—જવાહરખાનની દીકરી, શકીસની સ્ત્રી.

આ સિવાય દાસ-દાસીઓ, વારાંગનાઓ, સીપાહીઓ, સાફ-કાર, ગરીબ, કાજ વિગેરે વિગેરે.

બનામે ખુદા

જેહરી અંગુશ્તરી.

(૧)

શબ્દ:—કુદરતકા તુ દાતા જગકા પાલનહારા,
જગપરવર સુખ દુઃખકા તુ સુલતાં ગુનવાલા—કુ
ગીરિધર સુખકર દુઃખહર શાન ગ્યાન તોરી પ્યારી,
જગકાવાલી ચંદરઆલી હતર સીસપર હે ન્યારા—કુ

(રાહા.)

સાચા સાહબ હય તૂહી જુટા હે સખ કાજ
હમ સખ તોરે આસરે તોરા હે સખ રાજ.

ખિજર પરવર મીલકર હમ સખ ગાએ ગુન તેહારા—કુ

(૨)

માહર:—હાંડ મોહે પાપી જ રાર મોસે કર નહીં.
શુરત કારી તોરી લાગે, જના જના તોહે જના, શના સીમાના—હાં
કરત જુલમ કાહે જાને દે જાને દે
હસી દરનાં લાજ ધરનાં સંબલજ
નાશની ક્યા કાને જાને લજનારી હોગી પ્યારી—હાં.

(૧૨)

(૩)

જોડરા:—મેરે સપ્પાં મે કામ મીલાવો તરસ રહે નવેના,
 મોઢે સપ્પાં ખીના નાંહીં ચેનાં પડે દીન રેનાં.
 જરા મેનાંસે મેનાં મીલાવો સપ્પાં તરસાઓ સપ્પાં
 ન જરાવો સપ્પાં—પ્યારે મોઢે—સપ્પાં.

(શેર)

હુ શીતમસે બાજુઆ અય સનમ કે નીકલહી જયગા મેરા હમ;
 હુ કરીબ મરનેકે અમતો મમે તૂ જરા તો મીલજ મેરી કસમ—મેરે.

(૪)

ખવાસે:—નાચો સહેલીયાં પીયારી દુલારી ચલો ગુંધનાં ગુંધાઓ
 હીલમીલકે ગાઓ સારી.....દુલારી.
 જમ જુમ મોગરેહી ડારી,ગુલકારી,સુન સુનકે ચંપા ચંમેલી,
 સહેલીયાં ગુંધાઓ કુમોં કે હાર, બાંકી ફળન ચલત પવન.
 હરજીતહે ન્યારા હરીયારા હે સારા ગુલલાલા—દુલારી.

(૫)

ખવાસે:—મોહનીયાંકી મતવારી નજરીયાં,
 મોહનીયાંકી, કામનીયાંકી,
 મતવારી નજરીયાં પ્યારી પ્યારી નજરીયાં—મો.
 નયનનહી મોઢે લાગી કટારી જાદુબરી ખિજનારી સુંદરીયાં,
 મતવારી સુંદરીયાં પ્યારી પ્યારી સુંદરીયાં—મો.

(૬)

સહીલ:—અય શુભ ઉજ્જર જરનીંગાર હુ નીસાર ખાર ખાર ખાવડા,
 મેરી જાં નીસાર હય (ર) તુજપર મેરા પ્યાર હય.
 દીલખર કમર નડર તુ કર નજર હંધર જરા—અય.
 અય દીલખર જુજપર પ્યારહી નજર કર,
 હીડક હીડક નાંહીં કર, દીન રતીયાં,
 નીસદીન કલ નહીં પડે મોરી જાન,
 કહા માન કહા માન પ્યારી જાન,
 મનહર શુભકર ચંચલ મોહની, મુરત દીલજાન—અય.

(૧૪)

(૭)

ફિતલત:—ચલેં ધરકમેં આરેં છગરપર દોપારેં,

ચયન આશકકે દીલપર ક્યું કર હો,

તખીઅત ખેલી, મુસીબત ખેલી,

ખલાસીર ભે લી પહન ગલે સેલી બળેં ધરકકો—ચલેં.

ભે ધરકમેં હય રન્જુર કુઆ,

વો ફનીયાંઓ દીસે દુર કુઆ,

છસ ધરમેં વો મઆમુર કુઆ,

અંધેરસે વો બેનુર કુઆ,

હય યે કયસે કયસે રંગલાતા;

હર જગે રંગત દીખલાતા...યે.

દીલદાગ દારહો ખાન્જાર (૨)

ભે મુલે ધરકકી દેખે બહાર,

કરે કુગાં જાર મીસ્તે હજાર—ચલેં.

(૮)

ફિતલત:—જરા આશકકો જાની કરો તુમ પ્યાર,

કોઇ મોસા મુઝેબી ડીરોજી નીગાર;

હું મયેં બેકસ હય આહોજારી હરપલ,

ફીરોજી:—રીજભે મુવે પાગલ તુ અપના જરા મું સંબાલ—જરા.

ફિતલત:—અબ નહીં છોડ કરૂંગા, હરદમ સાથ રહૂંગા,

તુજસે શાદી કરૂંગા, નીસદીન અયેસ કરૂંગા;

ફીરોજી:—સીડી સોદાધ કહીંકા ચલ ચલ દુર સરક જ,

અમ કમતર બદતર ખાકર ઠોકર દરદર ચલકર બાહર

હોકર—આ

(૯)

ફીરોજી:—ઠાઠે બાંડે મુરખ મોરી બધ્યાં, કલખ્યાં મારી ફૂંચી મયેં

મુંજી જરે હરમ નહિ આવે;

મતાવે ઠાઠે મોઠે જરા ન લખવે—ઠાઠે.

ફિતલતઃ—પ્યારે જાની તુને ક્યા દીક્ષમેં ઠાની,
 મોહનીયાં સુંદરીયાં કામનીયાં દુસારી હય;
 ચલ ચલ પ્યારી હસનન ન્યારી હય મીલનઓ જરી,
 મીલનઓ પ્યારી આઓ ન સતાઓ ન લનઓ,
 ધબકાઓ નહીં બસ આઓ પ્યારી;

ફીરોહઃ—જરે રીજામે જરા મું સંભાલ,—કાહે.

(૧૦)

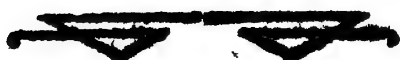
ફાતવાલઃ—ખટપટ કરકે દેખું નગરવા,
 છુપકે મેં બારી બારી લેઆઉ ખુશર સારી,
 હીમ્મત ન હાર્ કૈ કઠન જ્યા—ખટપટ૦
 હાંન જગત લે આઉ પતા,
 કરમાત માત ઉધર જાત મીલાપ બાંપ બરમ;
 ખીપત દેખુ સગરી ઉરડી ધાતેં પાઉ જલહી મનસા મનહી,
 નમર ડગરમેં જા—ખટપટ૦

(૧૧)

સોબરઃ—પ્યારે ગોહે જરાવે નીસહીન કાહે દુઃખ ન દે દીન રતીયાં,
 તલપ રહી મયેં સગરી રેનાં બોર બધ મધયાં;—પ્યારે૦
 મોહની મુરત હખીલી પ્યારી દેખું તોહે ગુમયાં,
 દરસ મોહે દીખાદે દુસારે કસ નહીં પધયાં—પ્યારે૦

(૧૨)

સોબરઃ—મેરે પ્યારે કો બચા લજ્યા હમરી,
 રખ ધલાહી કામયાખી દે સીતાખી તુ રૂતા—મેરે૦
 મેં જાઉં જા બચાઉં મુઝે પારી દે ખુશ,
 દુસ્મનોહી કર ખરાખો ખરખાહી દે સજા—લજ્યા૦

નાચ.

(૧૩)

બોહરા—પ્યારે કુરબાન મયેં તોપરસે અય સાબનારે;
મોહે દીન રએન નાંહીં ચેંન તરસે નયેંન હમારે—પ્યારે.

મહીલ—તોપે નીસાર (૨) મોહે કલ નહીં દીન રતીયાં;

બોહરા—તોરે દરસન બીન સૈયાં સુખ ચેંન નહીં પૈયાં;

મહીલ—હું નીસાર, દીલદાર, ખાર ખાર મયેં;

બોહરા—ભાં નીસાર હું તાબેદાર હું મનહર હસબલીયાં—પ્યારે.

(૧૩)
ખાખ કુસમ.

(૧૪)

શીખર—મોઢે પીયા બીના ચેન નાંહી,
પડે નીસદીન નચેનન નીરબરે—મોઢે.
મેં ધીર ખઈ કસે કઈ હાઝી,
મન કલ ના પાએ મોહનવા પ્યારે હપલા કે દરસ બીન;
કલ ના પડે નીસદીન નચેનન નીરબરે—મોઢે.

(૧૫)

હુકીમ—તોપર બલહારી,
દેખી મેંને સારી જન નીસારી વારી વારી—તો.
તુહી મોરા દાતા તુજસેહી પાતા
આલમ મુરાદ પાએ સારી—તો.

(૧૬)

જોહરા—હાય મુજે પ્યારે શકીલને મારા,
હે નજરસેં નીહાં હાય અયસા જ્યાં,
મુજે મીલે કહાં મોરા પ્યારા—હાય.

(શબ્દ.)

દીસે જોહરાકો કુરકતમેં ચેહી મેહલાને વાલે હમેં,
કુગાંહે શોરહે ફરીયાદ હમેં શેવન હમેં નામે હમેં
શકીલ ઇસદહેં કુરકતસે ખુરી હાલતહે જોહરાકી,
કે ઉરકો ઝીંદગી દુસ્વાર હે જીને કે ભાતેં હમેં;

કયસાચે પ્યાન કીયા મોઢે હયરાન કીયા,
હાય વીરાન કીયા ધર સુનસાન કીયા.
વસ્ત્ર ઉસ ગેરતે મેહકાહો મયસ્સર કહું કર,
હાય બીગડા હુવા બન જાએ મુકદ્દર કહું કર;
મુજે કીસ્કા મીલેગા સહારા—હાય મુજે.

(૧૭)

(૧૭)

કીરોહ—જવો જવોહ જમલા કલકયાં,
લગાવ નાંહી બધયાં હાંડોહ મોહે કધયાં—જ૦
મોસે ચે જતીયાં, કરો નાંહી બતીયાં,
મોરી ધરકત છતીયાં હાંડોહ મોહે સધયાં—જ૦
પકર તુ ન મોરી કલાધ, કરત કાહે, મોસે ચે દીટાઈ;
દુરજ અનારી પરે સરક જ અલમ હટ જ,
જઓહ નાંહી સતાઓહ, પડે તોરે પધયાં—જ૦

(૧૮)

કોતવાલ—જેહરીલી અંગુઠી જનાવો દીલજનરે,
અઝી મહોખ્ખત યારાના, મેરે પ્યારે નીમાના યારાના
જવાહેર—આવો મેરી જની જવાની દીવાની નીશાની નીમાના—જેહરી
તોરા આશીક હું મયેં દીલસે જના,
પ્યારી તું હય સોદાધ તો મયેં દીવાના.
કોતવાલ—શાદી કરૂંગી તુમારેસે પ્યારે—જેહરી.

(૧૯)

કીરોહ—ઇસ દુનીયાંકા રંગ નયા દીખલાએ,
ચે દેમેં સખ સ્યાને હયે—ઇ૦

(કોહા.)

દુનિયાંમેં હે દરકકા હરએક કો આજાર,
ઇસ જહીમને કરદીએ લાખોંકા મીસમાર,

ઇસ જગમેં હય રન્ને અલમ કયા કયા પેહમ,
હેં દરદોગમ જુહમે સીતમ હેં હમ ખદમ,
ખરખાદ કરે હાએ.....ઇસ૦

(૨૦)

કીરોહ—જું હરદમ ચે તકરાર રાર,
કર બતીયાં ન મોસે ખાર ખાર—કયુ૦

મુજસે ચે બતીયાં નાં કર જતીયાં,
પતલી કમર મોરી બાલી ઉમરીયાં.
ચંદર બહન મોરી મોહની મુરતીયાં,
તેહારી બંદર જેસી કરી સુરતીયાં;

પરકાલા—અય જ પી તુજે,
વો બારી સાડી લે દેગા તુજે,
મોતીકી બાલી લે દેગા તુજે;
હીરેકી ચુડી લે દેગા તુજે-ક્યું.

(૨૧)

જોહરા—એ પ્યારે છયલા મોહે આજ આકે દરસ દીખલાએંગે.
વો મોહન આએંગે, દીલકો બેહલાએંગે;
પીઆ પ્યારે હમારે મીલ જાએંગે.....એ.
ચેહલુમેં અપને ખીલાએંગે મેરી આંખોં કે તારે દીલોજન,
મેં હું બલદાર, પીયાપે નીમાર, કંઈ સનગાર;
કે વો દીલદાર, હોગા હમકનાર,
હાર બનવાએંગે ઉતેં પહેતાએંગે.....એ.

(૨૨)

જોહરા—બાંકે છયલાપે હું બલદાર,
કોતવાલ—પ્યારી તોરે ગાલોપે હું મયેં નીસાર,
અય જની તોરે નખરેપે હું મયેં નીસાર.

જોહરા—મુજે મકરાર દેદો, પયેમાન દેદો,
નેનાં નેનાં મીલાદો મોરે પ્યારે દીલદાર.

કોતવાલ—દીલોજન, હરઆન, હય કુરબાન જન,

જોહરા—હો જાઓ અબ હમકનાર.....પ્યારી.

(૨૩)

જોહરા—મુસીબત કયસી હય હરઆન,
હુવા ધર મેરા ક્યું સુનસાન;
ગળજ હય ચે કયા અમ મુબહાન,

મુજે અરમાન ચે કયા કયા.
 અય ખુદાયા જગમે, જેસામાન, હુમ હેરાન,
 નીસદીન દુઃખહર, મહેરકી નજર કર;
 મુજપર સુલતાં, -રખ મોરી લજ્યા,
 ધરકત મોરી છતીયાં દીન રતીયાં.
 કીરદીગાર, મેં નીસાર, ખારખાર,
 તોપે હરઆન.....મુસીબત.

(૨૪)

ફિત્તત—હાય મોરી પ્યારી જો હાતસે ખોઈ,
 મીલા નહીં કોઈ હુવા-નાચાર—હાય.
 તદખીર કયસે કરૂં, ધીરજ કયસે ધરૂં;
 નારીસે નાંહીં ડરૂં, મયેં હું મકાર—હાય.
 મયેં તો સમજ સોનેકી ચીડીયાં આઈ મેરે હાત;
 યક બયક જો મુજસે પલટી ચે હે નસીબની ખાત.
 મુજે અખ જાન હુમ બારી,
 હામ ધરૂં. હામ કરૂં, હામ કરૂં, હામ કરૂં;
 નામ કરૂં આઝોગી જો વો દીલદાર—હાય.

(૨૫)

ફિત્તત—હય ઉલટા ચલતા ચે ચકમા, કહીં અકડા કહીં જકડા;
 મયેં દુખલા પતલા હું જયસા વયસાહું ખટપટમેં દાના.
 સુખ ચઝેન નહીં દીન રઝેન મુજે આજર હરદમ હય તાજ;
 ખીરહાકી જલન, સુલગે તનમન, દીખજા દરસન, મોહે જાને મન
 સુંદર, મનહર, ગુલેતર, મીલકર, દીલગની, મનમાની પારાના.

બાબ તિસરા.

(૨૬)

મઠીલ—કોન ધરે લાજ તુજ ખીના દાતા;
જનો માલ હય તોરે આસરેસે—કોન૦
કીરકા બરોસા હસ દુનીયામેં,
નસીબકો આજમાયા અબતો,
સુખ દુઃખકા સાથી હરએક—કોન૦

(૨૭)

સીંબર—અલબેભે સૈયાને મોપે કયા જાડુ ડારા,
રંગીલે સૈયાને, હખીલે સૈયાને—મોપે.
રાઠીલ—અબુકમાનેં તાઠકરે, મારા દીલપર તીર;
સીંબર—પ્રેમ પ્યાલા મોહે પીલાકે સુંદર મન તસવીર;
હેલા, હખીલા, રંગીલા, રસીલા, હટીલા, તુકીલા—અબડુ

(૨૮)

તવાયરે—મોહે છાંડ દે કનૈયા ન કર બતીયાં,
મેરી સીસક સીસક રહી છતીયાં—મોહે૦

(શબ્દોર.)

હિરતાદ—ખુનહીપર અગર આમાદા વો કાતીલ હોતા;
કોઇ જખમી કોઇ ધાયલ કોઇ ખીસમીલ હોતા.
કયું ઉઠાતે યે મુસીબત યે અલમયે કુદરત;
અપને કાબુહીમેં હય જન અગર દીલ હોતા.

તવાયરે— ન છેડો સૈયાં, નાબુક બૈયાં,
તરસ તરસ ગઇ રતીયાં—(મેરી) મોહે૦

(૨૯)

તવાયરે—ગાને બહરીયાં, ફન જુમ બરસે—ગાને૦
બાંકે કનૈયાને બર પીચકારી,

(૨૧)

અંગપર ડરી મોરી બોલ ચુંદરીયાં—૩૫૦
મુરલી બજાડે મન હરલીનો,
પકર કલાધ મોરી તોરી ગગરીયાં—૩૫૦

(૩૦)

કેતવાલ—દૂર દૂર પાપી તુ ઉધર અલગ, સરક નાંસજી;
નીકલ મુરખ સંબલ જા, હરસે તુડર નીચટ જા;
સોચ સમજ, પાપ નકર, ધધર ઉધર પુર દગા—દૂર.
જુલમ, મીનમ, કાઢે તુ કરત, બડમ તુજકો ફંગા સજા,
બેહયા ! રસીયા ! જા જુતી તુ બેવજા;
જાના જાના પાપી તોહેકો પેહછાના,
મુરખ નીડર પરન પૈયા, કર ન જતીયાં;
બચ ન સકેગી જાન તોરી પાયગા તુ ફાંમીકી સજા.

(૩૧)

કિસ્મત—યે કીસ્મતકી રંગત મુસીબત દીખાતીકે
તાસીર તોકીર યાર
હે અદનાકો આત્માકો દાનાકો ઉદ્ધતમે
હરદમ રહા સરોકાર.
યે ઈશ્ક ન તુમ કરના, હકસે ડરના;
આજારી હય કયસી, દુશ્વારી હય કયસી.
બીમારી હે કયસી, યે સારી બલા;
યે ઈશ્કમે આપ્ત મુસીબત તમામ.
હે ગમતાજા હરએક નયા સુખડોશામ;
કરો ઈશ્કકો મેરે યારો સલામ.
હે બરબાદી, આજાદી, હેરાની, વીરાની;
નાકામી, બદનામી, હે બરમલા.
બેજા હય યે ધ્યાન,
હે ખુરાબી અજાબે સુમાર.....યે.

(૩૨)

ફીમીલ—લાજ રહે મદોંકી નારીસે ફનીઆમેં સારી—લાજ.
જાન નજરીયાં, સોહામ જામ પૈયા—રહે.

રંગ ઢંગ હે નીરાલા, મરડવોંકા મું હો મારો;
 સેજનકી સોના હે ચાતુર નાર,
 નારીસે સારે સંસારકા સાર;
 રંગ ઢંગ મં હય ન્યારી, રીત યે અનીત સારી—મદોંકો.

(૩૩)

ફિતલ—તોપે વારી પીઝારી ગોરે ગાલોંકા બોસા દીઝાદે—
 તોરી સુરત રસીલી પ્યારા સાંવરી;
 યે પ્યારે પ્યારે નયેન રસીયે તોરે;
 મારી, કટારી, ઉતારી, ખુમારી તોપે.

ફીરોજી—મયે હું નાનો બેલી બાલો, સુન્ત તેહારી કાલી;
 કરે એડી ચોટી પે નીસંગ, લે લે અનારી

ફિતલ—માર લગતી હયે પ્યારી, જન નેપે મયે વારી,
 તુરાની તુ લામાની તુ દીલજની દીલદાર;

ફીરોજી—પરે જા—ના સજાતોપે.

(૩૪)

કોતવાલ—હે વો દુસ્તે રખે કાનીઝ કે જીસે કેહતે હયેં;
 લોટ અયસા લ મેગ દીલ કે જીમ કેહતે હયેં—હે.
 હશરમે પેશે ખુદા કરસે ન કુછ બન આઈ;
 વો ખુતાપર હુઆ કાયલ કે જીસે કેહતે હયેં—હે.
 દીલ નેરા ગેર તેરા આપનએ દુસ્તો જમાલ;
 હે મુકાબીલ કા મુકાબીલ કે જીસે કેહતે હયેં—હે.
 અય સે દેલ ઇશક જીસે કેહતે હયેં સખ દુનીયાંમે;
 યે વો હયે મુરચાદે કામીલ કે જીસે કેહતે હયેં—હે.

(૩૫)

ખુવાસે—નાચો દીલ મીલકે તુમ સહેલી દુલારી સારી;
 ખુશીયાં મનાઓ તાતાયે તાતાયે—નાચો.
 રખસે આજ જાહરા પ્યારીકી,
 આઠ હેઝી પૂરી મનમાની;
 દીલા જાન, સે હરઆન, આલીશાન, પે કુરખાન;
 ગાએ નાચે મીલકર સારી,

૨૫ બલહારી.

તક તક, તક થેત, તક તક તક તક, તક થુંગા, તક થુંગા,
કીટતક ધા, કીટતક ધા, કીટતક ધા,

(૩૬)

ફિત્તત—મુને દેદા ફીરોજી દુલારી,
ઝટપટ કર દીને શાદી હમારી—
મુને સાહીમે મન, પ્યારી ગુ-ચાહન;
મીલે યે ગુલઝહન, ગુલે રસ્કે ચમન,
બનું દુલા અકડક મીઝાઉગા હાત.
(આઘયે મીલાઘયેજી હાયેસે હાત.)

ફીરોજી—(ચલ મુવે, દૂર મુવે, માફંગી હાત)

ફિત્તત—તોરી હલઝલ ભુલા દુગા સાની—ઝટ૦

(૩૭)

સખ—અય દાવર, બગતર, સરવર, અનવર, જમપરવર. મુલતાં,
અશબર, ગુલશર, બેખાર, બલહાર.....અય૦
સનઅત પ્યારી, કુદરત ન્યારી.
નાદીર નાદીર હીલમીલકે ગાઓ;
શાદીયાં, ખુશાલીયાં, આબાદીયાં મનાવ સખ—અય૦

